

**การศึกษาการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**
**A STUDY OF COOPERATIVE EDUCATION OPERATION OF
FACULTY OF TECHNICAL EDUCATION, RAJAMANGALA UNIVERSITY
OF TECHNOLOGY THANYABURI**

กชพร เมฆานิมิตต์^{*1}

¹เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

*ผู้รับผิดชอบบทความ : khochaporn_m@rmutt.ac.th

Khochaporn Mekanimitdee^{*1}

¹Administrative Officer, Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology
Thanyaburi

*Corresponding author: khochaporn_m@rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร นักศึกษา และ ผู้ประสานงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกิจศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์นำไปสอบถามผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม 5 คน ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสหกิจศึกษาอย่างน้อย 3 ปี โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานสหกิจศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะ

Received : 20 May 2021

Revised : 11 December 2021

Accepted : 23 December 2021

Online publication date : 29 December 2021

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการพิจารณาคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา คณะฯ ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการพิจารณากลับกรองคุณสมบัตินักศึกษาสหกิจศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อมนักศึกษาสหกิจศึกษาก่อนออกปฏิบัติงาน คณะฯ ควรมีการเตรียมความพร้อมนักศึกษาทั้งในรูปแบบรายวิชาเตรียมความพร้อม กิจกรรมปฐมนิเทศ และโครงการเสริมทักษะวิชาชีพ ด้านการจัดหางานและการรับรองงานสหกิจศึกษา คณะฯ ควรมีการจัดหางานรองรับนักศึกษาสหกิจศึกษาให้ครอบคลุมทุกหลักสูตร ด้านการปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ คณะฯ ควรจัดรายวิชาสหกิจศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ของนักศึกษาปีสุดท้าย ด้านการให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาและการนิเทศงานสหกิจศึกษา คณะฯ ควรมีการปฐมนิเทศอาจารย์นิเทศสหกิจศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องจากสหกิจศึกษา คณะฯ ควรมีการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา ตลอดจนัดแรงงาน นิทรรศการนำเสนอผลงาน และการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกิจศึกษา

คำสำคัญ : การดำเนินงานสหกิจศึกษา / คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the Cooperative Education Operation of Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, 2) to study the guidelines of Cooperative Education Operation of Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. The research population were stakeholders 274 people, the instrument used for collecting data were questionnaire, statistical analysis by frequency, percentage, mean, S.D. and interviewed 5 executives of Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Tehchnology Thanyaburi who have had experience in Cooperative Education Operation at least 3 years by purposive sampling. Data analysis by content analysis.

The results of the research were as follows: 1) the Cooperative Education Operation of Faculty of Technical Education of Rajamangala University of Technology Thanyaburi, have been examined at the high level. 2) the guidelines of Cooperative Education Operation of Faculty of Technical Education of

Rajamangala University of Technology Thanyaburi, the aspect of consideration in the qualifications of Cooperative Education Students: the executives should appoint the person who responsible in the qualifications consideration of Cooperative Education Students, the aspect of preparation for Cooperative Education Students before working at the workplace: : the executives should provide the Cooperative Education preparation course, orientation activity and professional skills enhancement projects for Cooperative Education Students, the aspect of seeking and certification jobs: the executives should provide the jobs covered all the curriculums, the aspect of working at the workplace: the executives should provide the Cooperative Education subject in the second semester of final year students, the aspect of consulting, problem solving and supervision of Cooperative Education: the executives should provide the orientation for Cooperative Education Teachers, the aspect of continued activities after Cooperative Education at the workplace ended: the executives should provide the post training presentation, Cooperative Education project exhibition, job fair and the signing MOU with the workplace to convince them to be a part of Cooperative Education Operation.

Keywords: Cooperative Eeducation Operation / Faculty of Technical Education

บทนำ

ประเทศไทย สหกิจศึกษา (Cooperative Education) ได้เริ่มเข้ามาครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2536 โดยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน เป็นผู้นำระบบสหกิจศึกษาเข้ามาและได้บัญญัติศัพท์คำว่า “สหกิจศึกษา” ขึ้น โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่นำระบบสหกิจศึกษามาใช้ ต่อมาแนวคิดดังกล่าวขยายไปยังมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จนกระทั่งในปีการศึกษา 2545 รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้น ได้ประกาศนโยบายให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถาบันอุดมศึกษาที่จัดสหกิจศึกษา โดยได้เริ่มโครงการพัฒนาสหกิจศึกษาในลักษณะโครงการนำร่อง ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษา 17 แห่ง องค์กรผู้ใช้บัณฑิต 257 แห่ง และนักศึกษา 679 คน เข้าร่วมโครงการ และได้ขยายผลโครงการดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง นับแต่นั้นมาสหกิจศึกษา

ได้ขยายอย่างรวดเร็วสู่ระดับชาติโดยรัฐบาลได้ก้าวเข้ามาสนับสนุนผ่านทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานหลักกำหนดกลยุทธ์ มาตรการ แผนการ ดำเนินงานโครงการและกิจกรรมสำหรับส่งเสริมสนับสนุน

ปัจจุบันการดำเนินงานสหกิจศึกษาได้พัฒนาเข้าสู่ลักษณะพหุภาคี โดยมีหน่วยงานหลายภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน และมีความสำคัญมากขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้สหกิจศึกษาเป็นทางเลือกในการจัดการศึกษาและจากการสำรวจข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในปี 2554 พบว่ามีสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 108 แห่ง องค์กรผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 12,962 แห่ง มีนักศึกษา 26,048 เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา : 2554)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้เริ่มดำเนินงานสหกิจศึกษา ตั้งแต่ปี 2544 นำร่องโดย คณะวิศวกรรมศาสตร์ ในส่วนของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีการดำเนินการจัดรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน หลักสูตรของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่กำหนดให้นักศึกษาออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา มีจำนวน 4 หลักสูตร คือ ศษ.บ. สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หลักสูตร วศ.บ. สาขาเมคคาทรอนิกส์ และหลักสูตร อส.บ. สาขาเทคโนโลยีการผลิต การดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามีปัญหาในเรื่องของนักศึกษาขาดคุณสมบัติออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ตำแหน่งงานรองรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไม่เพียงพอ นักศึกษาขาดความพร้อมในการออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา นักศึกษาปฏิบัติงานไม่ตรงกับสาขาที่เรียน เป็นต้น จึงเห็นควรต้องมีการพัฒนาการดำเนินงานสหกิจศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้อง ศึกษาการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อีกทั้ง ผู้วิจัยได้ศึกษาจากข้อเสนอแนะงานวิจัยของ ศิริพร ทองแก้ว (2553) “การศึกษารูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” มีข้อเสนอแนะว่า การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่มีการดำเนินงานสหกิจศึกษาเป็นครั้งแรก ซึ่งยังมีการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสมาคมสหกิจศึกษาไทย การวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เมื่อมีการดำเนินงานไปได้ระยะเวลานานแล้ว เพื่อให้รูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษามีความแน่นอนและเพื่อให้สามารถนำรูปแบบการดำเนินงาน

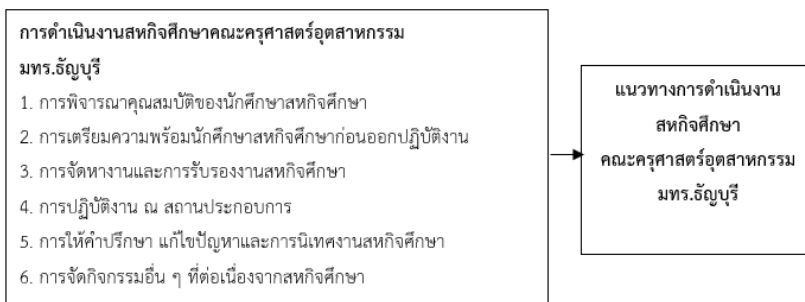
สหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ไปใช้เป็นต้นแบบในการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสถานศึกษาแห่งอื่น ๆ ต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการศึกษาการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อให้ทราบแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาที่เหมาะสม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปต่อยอดในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ให้มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกิจศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 41 คน นักศึกษาสหกิจศึกษาภาคการศึกษาที่ 1/2563 จำนวน 162 คน ผู้ประสานงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการภาคการศึกษาที่ 1/2563 จำนวน 71 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 274 คน

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้บริหาร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 5 คน

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของประชากร มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามมาตรวัดของ ลิเคิร์ท (Likert, 1976,p.247)

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานสหกิจศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Question)

วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าเอกสารตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกิจศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัว ตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่อที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของที่ปรึกษางานวิจัย แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : index of item-objective congruence) เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งหมดจำนวน 40 ข้อ เท่ากับ 0.98 ค่าความสอดคล้องรายข้อ เท่ากับ 1 จำนวน 36 ข้อ และ ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 จำนวน 4 ข้อ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ นำตัวแปรที่ศึกษามาสั่งเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่อที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อเสนอแนะ และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1 ทุกข้อ

แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูล หาแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 274 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ แล้วนำ
แบบสอบถามที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูลแยกข้อมูลและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
ที่ตั้งไว้ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นกลุ่ม
ผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่มีประสบการณ์
ทำงานด้านสหกิจศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง
สมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์
ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของประชากร โดยใช้สถิติ
พื้นฐานวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบ
ตารางประกอบความเรียง และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานสหกิจศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายข้อและ
ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์
กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ 2560 : 43)

4.51 – 5.00 หมายถึง การดำเนินงานสหกิจศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง การดำเนินงานสหกิจศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง การดำเนินงานสหกิจศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง การดำเนินงานสหกิจศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง การดำเนินงานสหกิจศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content
Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูล
เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า

ตารางที่ 1 การศึกษาการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามด้านการดำเนินงานสหกิจศึกษา

การดำเนินงานสหกิจศึกษา	μ	σ	การแปลผล	ลำดับ
1. ด้านการพิจารณาคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา	4.26	.96	มาก	4
2. ด้านการเตรียมความพร้อมนักศึกษาสหกิจศึกษาก่อนออกปฏิบัติงาน	4.27	.78	มาก	3
3. ด้านการจัดหางานและการรับรองงานสหกิจศึกษา	4.25	.82	มาก	5
4. ด้านการปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ	4.34	.75	มาก	1
5. ด้านการให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาและการนิเทศงานสหกิจศึกษา	4.33	.78	มาก	2
6. ด้านการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องจากสหกิจศึกษา	4.24	.89	มาก	6
รวม	4.28	.83	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.28$, $\sigma=.83$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.34$, $\sigma=.75$) รองลงมา คือ ด้านการให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาและการนิเทศงานสหกิจศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.33$, $\sigma=.78$) และ ด้านการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องจากสหกิจศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.24$, $\sigma=.89$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการพิจารณาคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา ควรกำหนดหน้าที่รับผิดชอบการพิจารณาลักษณะคุณสมบัตินักศึกษาสหกิจศึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตร และควรให้นักศึกษายื่นผลการเรียนประกอบเอกสารการขอออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

2.2 ด้านการเตรียมความพร้อมนักศึกษาสหกิจศึกษาก่อนออกปฏิบัติงาน สามารถ

จัดได้ทั้งในรูปแบบของรายวิชาเตรียมความพร้อมสหกิจศึกษา การปฐมนิเทศ และรูปแบบโครงการเสริมทักษะวิชาชีพ โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อนั้น ๆ และตรงกับสาขาของนักศึกษา การจัดกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษาควรมีเนื้อหาอย่าเตือนแนวปฏิบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมในการออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และควรมีวิทยากรจากสถานประกอบการมาให้ความรู้กับนักศึกษาในมุมมองของสถานประกอบการ และนักศึกษาสหกิจศึกษาทุกคนจำเป็นต้องเข้าร่วมโครงการฯ

2.3 ด้านการจัดหางานและการรับรองงานสหกิจศึกษา คณะฯ ควรทำความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งในและต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มตำแหน่งงานของสถานประกอบการให้ครอบคลุมทุกหลักสูตร และเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาสหกิจศึกษาของคณะฯ

2.4 ด้านการปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ คณะฯ ควรจัดรายวิชาสหกิจศึกษาให้อยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ของปีสุดท้าย อาจารย์ประจำหลักสูตร ควรพิจารณาคัดกรองลักษณะงานที่นักศึกษาสหกิจศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ต้องสอดคล้องหรือตรงกับสาขาของนักศึกษา

2.5 ด้านการให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาและการนิเทศงานสหกิจศึกษา คณะฯ ควรกำหนดให้มีการออกนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษาอย่างน้อย 2 ครั้ง และให้การดูแลใส่ใจแก้ปัญหาให้กับนักศึกษารวมถึงการทำความเข้าใจให้ตรงกันกับพี่เลี้ยงในสถานประกอบการทั้งในเรื่องของการประเมินและการร่วมกันดูแลนักศึกษาสหกิจศึกษา และควรมีการปฐมนิเทศอาจารย์นิเทศก์สหกิจศึกษาก่อนออกนิเทศ เพื่อรับทราบนโยบาย หรือความคาดหวังของคณะฯ ต่อการนิเทศสหกิจศึกษา

2.6 ด้านการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องจากสหกิจศึกษา คณะฯ ควรมีการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา เวทีนำเสนอเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ควรให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เข้าร่วมโครงการฯ ควรมีการจัดนิทรรศการนำเสนอผลงาน ตลาดนัดแรงงาน และเชิญสถานประกอบการเข้าร่วมกิจกรรม โดยนักศึกษาสหกิจศึกษาทุกคนต้องเข้าร่วมโครงการฯ ควรมีการสำรวจ MOU กับสถานประกอบการ ว่าที่มีอยู่ได้มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันหรือไม่ และดำเนินการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ให้มีความหลากหลายครอบคลุมทุกหลักสูตรของคณะฯ และจัดทำแผนดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ต่อยอดไปยังงานวิจัย นวัตกรรมและพัฒนาบุคลากร

อภิปรายผล

1. การดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลที่ได้คือ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเป็นไปได้จริงในทุกด้าน โดยด้านการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องจากสหกิจศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ยังขาดการมีส่วนร่วมจากสถานประกอบการ เช่น การจัดตลาดนัดแรงงาน เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการได้งานของนักศึกษา สอดคล้องกับ ธวัชชัย ทิมชุมเหิธร และคนอื่น ๆ (2542) ได้ทำการวิจัยเองผลการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพในหลักสูตรระดับปริญญาตรีระยะที่ 1 ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบและการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษา ได้มีการจัดให้นักศึกษาได้สมัครงานสหกิจศึกษาตามความถนัดและความสนใจของนักศึกษา และสถานประกอบการมีสิทธิ์คัดเลือกนักศึกษาได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้คณะฯควรจัดให้มีตลาดนัดแรงงาน ร่วมกับมหาวิทยาลัย ในการสร้างโอกาสให้กับนักศึกษาได้เลือกสถานประกอบการ ที่เหมาะสมกับสายอาชีพของแต่ละหลักสูตร การลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการที่มีคุณภาพทั้งในและต่างประเทศ ให้ครอบคลุมทุกหลักสูตร เพื่อให้มีตำแหน่งงานที่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาสหกิจศึกษา การจัดงานและรับรองคุณภาพงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้นักศึกษาได้งานที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับสาขาวิชาชีพที่เรียน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษา เพราะนักศึกษาจะได้พัฒนาศักยภาพตรงสาขาวิชาชีพ ได้พัฒนาทักษะวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานสหกิจศึกษา

2. แนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการพิจารณาคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา คณะฯ ต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการพิจารณาก่อนรองคุณสมบัตินักศึกษาสหกิจศึกษา สอดคล้องกับ เพ็ญทิพา วรอาคม (2552) ได้เขียนบทความเรื่องสหกิจศึกษาที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงซึ่งเป็นบทความที่อธิบายถึงการดำเนินงานสหกิจศึกษาในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้วเป็นเวลา 7 ปี ระบุถึงแนวปฏิบัติของสหกิจศึกษา ซึ่งนักศึกษาต้องทำตามระเบียบของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด การปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษาจะเริ่มในภาคการศึกษาที่ 2 ของชั้นปีที่ 4 ซึ่งการลงทะเบียนรายวิชาสหกิจศึกษาจะไม่สามารถลงทะเบียนร่วมกับรายวิชาอื่น ๆ ได้ นักศึกษาที่ยังคงค้างบางรายวิชาหรือมีผลการเรียนเฉลี่ยไม่ถึง 2.00 จะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ค้างอยู่ให้เรียบร้อย หรือต้องลงทะเบียนเพิ่มเติมเพื่อให้มีผลการเรียนเฉลี่ยถึง 2.00 แล้วลงรายวิชาสหกิจศึกษาในภาคการศึกษาถัดไป ยกเว้นกรณีลงทะเบียนรายวิชาสหกิจศึกษาในภาคฤดูร้อน นักศึกษา จะต้องลงทะเบียนรายวิชาสหกิจศึกษาเป็นรายวิชาสุดท้ายเท่านั้น

3. แนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการเตรียมความพร้อมนักศึกษาสหกิจศึกษา ก่อนออกปฏิบัติงาน มีการเตรียมความพร้อมนักศึกษาทั้งในรูปแบบรายวิชาเตรียมความพร้อม กิจกรรมปฐมนิเทศ และ โครงการเสริมทักษะวิชาชีพ สอดคล้องกับ พรชัย มงคลวนิช (2552 : 31) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมและกระตุ้นความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาอันดับที่ 2 คือ การเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาที่จะออกไปปฏิบัติงาน โดยหน่วยงานกลางซึ่งนักศึกษาเห็นว่าการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ แก่นักศึกษา ก่อนออกไปปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ เป็นเรื่องสำคัญทำให้ลดระยะเวลาในการปรับตัวเข้ากับระบบลงไปได้ระดับหนึ่ง อีกทั้งเป็นการเพิ่มความมั่นใจในตัวเองที่จะออกไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

4. แนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการจัดหางานและการรับรองงานสหกิจศึกษา มีการจัดหางานรองรับนักศึกษาสหกิจศึกษาให้ครอบคลุมทุกหลักสูตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธวัชชัย ทิมชุมเหิธร และคนอื่น ๆ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเองผลการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพในหลักสูตรระดับปริญญาตรีระยะที่ 1 ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบและการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาฯ ได้มีการจัดให้นักศึกษาได้สมัครงานสหกิจศึกษาตามความถนัดและความสนใจของนักศึกษา และสถานประกอบการมีสิทธิ์คัดเลือกนักศึกษาได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้คณะฯควรจัดให้มีตลาดนัดแรงงาน ร่วมกับมหาวิทยาลัย ในการสร้างโอกาสให้กับนักศึกษาได้เลือกสถานประกอบการ ที่เหมาะสมกับสายอาชีพของแต่ละหลักสูตร การลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการที่มีคุณภาพทั้งในและต่างประเทศ ให้ครอบคลุมทุกหลักสูตร เพื่อให้มีตำแหน่งงานที่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาสหกิจศึกษา การจัดหางานและรับรองคุณภาพงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้นักศึกษาได้งานที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับสาขาวิชาชีพที่เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษา เพราะนักศึกษาจะได้พัฒนาศักยภาพตรงสาขาวิชาชีพ ได้พัฒนาทักษะวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานสหกิจศึกษา

5. แนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ จัดรายวิชาสหกิจศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 2 ของนักศึกษาปีสุดท้าย สอดคล้องกับการวิจัยของ พัทธินี นนทศักดิ์ (2552 : 47) เรื่องการสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิตในปี พ.ศ. 2550-2551 ของมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งพบว่านักศึกษาของคณะการจัดการและการท่องเที่ยวที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรสหกิจศึกษา

มีงานทำในอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างน่าพอใจ โดยบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด และสาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ได้งานทำถึงร้อยละ 100 ซึ่งเพิ่มจากอดีตที่มีอัตราการได้งานทำประมาณร้อยละ 60-80

6. แนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาและการนิเทศงานสหกิจศึกษา คณะฯ ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศอาจารย์นิเทศก์สหกิจศึกษา อาจารย์นิเทศก์มีบทบาทสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับพี่เลี้ยงในสถานประกอบการโดยการสร้างความเข้าใจแนวทางการดูแล ชี้แนะ แนวทางการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหา การประเมินผล ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา ควรเป็นการประเมินร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับพนักงานที่ปรึกษาของนักศึกษาสหกิจศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทพร ผลการกุล, ปุมยศ วัลลิกุล และวิบูลย์ ชื่นแขก (2552: 65) ได้ทำวิจัยเรื่องพัฒนาการของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ด้วยสหกิจศึกษา รูปแบบการเรียนรู้สลับทำงานและปัจจัยต่อความสัมฤทธิ์ผล ผลการวิจัยพบว่าความสำเร็จของพัฒนาการของนักศึกษาเกิดขึ้นได้เพราะการกำหนดบุคลากรของสถานประกอบการให้เป็นวิศวกรพี่เลี้ยง ซึ่งคอยกำกับดูแลระหว่างที่ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด เปรียบเสมือนอาจารย์ของนักศึกษา ณ สถานประกอบการ วิศวกรพี่เลี้ยงได้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด และช่วยประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างจริงจัง

7. แนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีด้านการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องจากสหกิจศึกษาการจัดการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา มีการจัดให้มีนิทรรศการนำเสนอผลงาน และการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกิจศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธวัชชัย ทิมขุนทดเถียร และคนอื่น ๆ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพในหลักสูตรระดับปริญญาตรีระยะที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่นักศึกษากลับจากปฏิบัติงานแล้วได้มีการจัดสัมมนาเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำเสนอผลการปฏิบัติงานของตนเองต่อที่ประชุมซึ่งการดำเนินงาน ดังกล่าวสถานประกอบการที่ร่วมโครงการฯ มีความเห็นว่ามีเหมาะสมมาก และนักศึกษาที่ออกปฏิบัติงานมีความเห็นต่อกระบวนการดำเนินงานของโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพว่า การจัดการโดยรวมของโครงการฯ มีส่วนเป็นอย่างมากในการสนับสนุนให้ทั้งนักศึกษาและการดำเนินงานโครงการฯ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการพิจารณาคุณสมบัติ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาต้องสอบผ่านรายวิชาเงื่อนไขบังคับก่อนไปสหกิจศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรมีการกำหนดหน้าที่ให้อาจารย์ที่ปรึกษา หรือ กรรมการหลักสูตร ต้องทำหน้าที่ในการพิจารณาคุณสมบัติให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด โดยให้นักศึกษายื่นผลการเรียนประกอบการพิจารณาออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา เพื่อเป็นการป้องกันปัญหานักศึกษา สหกิจศึกษาขาดคุณสมบัติ ทำให้ไม่จบการศึกษาตามกำหนด ประกอบกับการพิจารณา

2. ด้านการเตรียมความพร้อมนักศึกษาสหกิจศึกษาก่อนออกปฏิบัติงาน จากการวิจัยพบว่า จัดให้มีโครงการซึ่งเกี่ยวข้องเฉพาะวิชาชีพเพื่อเติมเต็มศักยภาพนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ควรให้มีการจัดโครงการเสริมทักษะวิชาชีพ การนำนักศึกษาไปศึกษาดูงานในสถานประกอบการ ให้ตรงกับวิชาชีพ หรือการจัดโครงการเสริมทักษะวิชาชีพที่ตรงกับสาขาของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ

3. การจัดหางานและการรับรองงานสหกิจศึกษา จากการวิจัยพบว่า การกำหนดให้นักศึกษาสามารถเลือกสมัครเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษากับสถานประกอบการที่ได้ประชาสัมพันธ์ไว้ตามความสนใจโดยสามารถเลือกสถานประกอบการได้ 1 แห่งต่อครั้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงควรมีนโยบายให้อาจารย์นิเทศก์ดำเนินการคัดกรอง สถานประกอบการคุณภาพ และให้นำคณะผู้บริหารเข้าไปหารือความร่วมมือในการดำเนินงานสหกิจศึกษา เพื่อเพิ่มตำแหน่งงานให้ครอบคลุมทุกหลักสูตร

4. การปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดให้นักศึกษาทำโครงการเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติในสถานประกอบการ เช่นการสร้างนวัตกรรมใหม่ การลดขั้นตอนเพื่อแก้ไขปัญหาของสถานประกอบการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของสถานประกอบการ และนำเสนอต่อสถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจารย์นิเทศก์ต้องมีบทบาทในให้ความรู้และสร้างแรงจูงใจประชาสัมพันธ์ความสำคัญของการทำโครงการสหกิจศึกษา ซึ่งทางมหาวิทยาลัยและคณะฯ มีการจัดการประกวดโครงการสหกิจศึกษาทุกภาคการศึกษา สามารถสร้างโอกาสในการมีงานทำให้กับนักศึกษาภายหลังจบการศึกษา

5. การให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาและการนิเทศงานสหกิจศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาแก่นักศึกษาทั้งในกระบวนการก่อนระหว่างและหลังการไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่งานสหกิจศึกษา อาจารย์ประสานงานสหกิจศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายบริหารงานบุคคล หรือฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์

และพนักงานที่ปรึกษาในสถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คณะฯ ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศ อาจารย์นิเทศก์ก่อนออกนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา เพื่อให้ทราบถึงนโยบาย หรือความคาดหวัง ของคณะฯ ต่อการนิเทศสหกิจศึกษา อาจารย์นิเทศก์ควรมีบทบาทในสร้างปฏิสัมพันธ์กับ ผู้ประสานงานในสถานประกอบการ รวมถึงการคัดกรองสถานประกอบการที่มีคุณภาพ

6. การจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องจากสหกิจศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดให้มี สัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักศึกษาสหกิจศึกษา โดยกิจกรรม ดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ต้องให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมทางวิชาการ ร่วมกับมหาวิทยาลัยในด้านการดำเนินงานสหกิจศึกษา ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ให้ตัวแทน สถานประกอบการร่วมเป็นวิทยากรบรรยาย ในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ การเข้าร่วมสังเกตการณ์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์สหกิจศึกษาและการนำเสนอโครงงานนักศึกษาสหกิจศึกษา การร่วมเป็น กรรมการตัดสินการประกวดโครงงานสหกิจศึกษา และสามารถต่อยอดไปสู่การบริการวิชาการ การต่อยอดผลงานทางวิชาการจากโครงงานสหกิจศึกษา การร่วมเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ การร่วมมือลงนามความร่วมมือ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานสหกิจศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษาร่วมกับ สถานประกอบการ
2. ควรมีการศึกษานักศึกษาสหกิจศึกษาที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ

บรรณานุกรม

- จันทร์พร ผลากรกุล, ปุณยศ วัลลิกุล และวิบูลย์ ชื่นแขก. (2552). “พัฒนาการของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตร์ด้วยสหกิจศึกษา รูปแบบการเรียนสลับทำงานและปัจจัยต่อความสัมฤทธิ์ ผล”. วารสารสหกิจศึกษาไทย. หน้า 57-68.
- โชติกา วงศ์อามาตย์. (2555). การศึกษาแนวปฏิบัติในการจัดการสหกิจศึกษาของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธวัชชัย ทิมขุนทดเถียร. (2542). รายงานผลการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาหลักสูตรระดับ ปริญญาตรีระยะที่ 1. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พรชัย มงคลวนิช. (2552). รายงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมและอุดหนุนความสำเร็จในการจัดการ ศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย. วารสารสหกิจศึกษาไทย. หน้า 19-38.

พัชนี นนทศักดิ์. (2552). การสำรวจภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตในปี พ.ศ.2550-2551

: มหาวิทยาลัยบูรพา.

เพ็ญทิพา วรอาคม. (2552). สหกิจศึกษาที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลธัญบุรี. จังหวัดปทุมธานี. หน้า 43.

ประมวลสาระชุดฝึกอบรมสหกิจศึกษา. (2552). สมาคมสหกิจศึกษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

ปีที่ 15 หน้า 28-29

ศิริพร ทองแก้ว. (2553). การศึกษารูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์

อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปรินิพนธ์ปริญา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.(2554). สหกิจศึกษาไทย.

อัจฉราพร โชติพิทักษ์. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ปรินิพนธ์ปริญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

Likert, R. (1976). *New Patterns of Management*. New York. Mc-Graw-Hill. p.247